

Archieven en documentaire collecties

Sturing en structuur

Aansturing op inhoud

Op de dagelijks inhoud wordt met name gestuurd binnen de cluster archieven en in de werkzaamheden uitgevoerd door de vrijwilligers. Het betreft hier met name het ondersteunen en bijstaan in keuzes betreffende selectie, waardering en omschrijving en werkvoorraad.

Het aantal vrijwilligers is in 2013 toegenomen tot 20, in 2012 waren er 18 vrijwilligers. Deze vrijwilligers helpen mee bij de (nadere) ontsluiting en digitalisering van archieven en collecties.

Beleid

Het voornemen om een start te maken met een beheer- en behoudsplan voor archieven en documentaire collecties of het calamiteitenplan Cultuurhistorisch Erfgoed, onderdeel archieven en documentaire collecties, is in 2013 opnieuw niet uitgevoerd, wegens te weinig beschikbare tijd. Er is door de coördinator archieven meer tijd dan geraamd besteed aan het depotbeheer, als gevolg van schimmel- en vochtproblemen in de archiefbewaarplaats, herinrichting van depot 1 en 3, verhuizing van archieven naar het bureau documentatie voor bewerking, inhuizing van archieven, overgedragen door bureau documentatie, begeleiding vrijwilligers, ondersteuning van de studiezaalmedewerkers en een voorbereidend verschillende softwarepakketten voor het beheer, ontsluiten en beschikbaar stellen van archieven en documentaire collecties.

Projecten en projectdeelname

Beheer en behoud Archieven - Project digitalisering

Ter voorkoming van gebruiksschade aan veelvuldig geraadpleegde archiefbescheiden en collectie-items worden deze bestanden sinds 2012 gedigitaliseerd. De digitale bestanden worden via de websites www.rijckheyt.nl en www.archieven.nl beschikbaar gesteld.

Daarnaast is er in 2012 door vrijwilligers een begin gemaakt met het digitaliseren van veelgevraagd collectiemateriaal met behulp van de multifunctional (print- en scanapparatuur Nashua-tec) en een Canon flatbed-scanner. De digitale bestanden worden beschikbaar gesteld via de website van Rijckheyt en vrijwel niet meer aangevraagd in de studiezaal.

In 2013 zijn gedigitaliseerd:

Archief	in 2013 gedigitaliseerde bestanden	aantal bestanden online beschikbaar t/m 2013
Gemeente Heerlen, huwelijksakten 1923-1937	387	4.972
Gemeente Hoensbroek, huwelijksakten 1923 - 1936		1.306
Notariële archieven gemeente Heerlen, gedeelte 1906 - 1925	5.753	10.039
Notariële archieven gemeente Hoensbroek, gedeelte 1906-1925	1.755	
DTB's archief RK Parochie St. Joannes Evangelist, Hoensbroek, 1540 - 1970	775	
DTB's archief Hervormde gemeente Heerlen, 1649-1918	416	
RK Parochie St. Joseph, Heerlerbaan, foto's	17	17
RK Parochie H. Bernadette, Abdissenbosch, foto's	115	115
Claracollege, langspeelplaat, aantal tracks	13	
Collectie familieberichten / rouwadvertenties, ca. 1980 - 2004 (totaal ca. 29.500 familienamen) *	5.894	8.640
Collectie bidprentjes, ca. 1800 – heden**	15.960	15.960

* digitalisering met behulp van een multi-functional

** digitalisering met behulp van Canon flatbed scanner

Beheer en behoud van collecties

Bewerken en ontsluiten Archieven en collecties

In 2013 zijn door medewerkers van de afdeling Beheer en Behoud de volgende archieven en collecties geïnterpreteerd of voorzien van een nadere toegang:

Bewerking afgerond

- Archief gemeente Heerlen, microfiches bouwvergunningen (in 2013: 35.878 microfiches van 14.205 bouwvergunningen, in totaal 104.326 microfiches van 38.807 bouwdoSSIers)
- Archief gemeente Hoensbroek, indicering Huwelijksakten (in 2013: 730 akten met daarin 5.623 personen van in totaal 1.310 akten met daarin 10.293 personen)

- RK Parochie H. Bernadette te Abdissenbosch, Landgraaf, 1933-1987
- RK Parochie St. Joseph te Heerlerbaan, Heerlen, 1915-1992
- Archief RK Parochie H. Drievuldigheid, Schandelen, Heerlen, plaatsingslijst
- Archief Pancratiusbank / SNSbank, aanvulling, ontsloten door Stadsarchief Amsterdam
- Collectie Jan Keulen, plaatsingslijst
- Collectie van Berckel, plaatsingslijst
- Collectie Droomvijver Hoensbroek, plaatsingslijst
- Collectie Hub Savelsbergh, plaatsingslijst
- Negatievencollectie Studio Leon van Geffen, (ca. 2.000 series ontsloten van in totaal 6.169 series)
- Collectie rouwbrieven, 18 stuks ontsloten

Archieven nog in bewerking

- Archief gemeente Voerendaal, 1800-1950 (voorlopige inventaris gereed)
- Archief gemeente Heerlen, 1919-1969 (ca. 2.200 dossiers verwerkt)
- Archief gemeente Heerlen, 1970-1981
- Archief gemeente Brunssum, 1982-1999, (ca 1.500 dossiers verwerkt van in totaal 5.414 stuks)
- RK Parochie H.H. Petrus en Paulus, Schaesberg (aanvulling), 1699-1964
- RK Parochie St. Bavo, Nuth, 1598-1975 (concept-inventaris gereed)
- RK Parochie H. Geest, Schandelen, 1954-1994
- Schepenbank Heerlen, transcripties notulenboeken, inv.nrs. 3 en 4, 210 pagina's
- Archief gemeente Heerlen, indicering Huwelijksakten 1923-1937, (in 2013: 2.496 akten met daarin 16.124 personen ontsloten)
- Archief Notariële protocollen, Heerlen (in 2013: 9.530 akten met daarin 30.477 personen, gedeeltelijk via conversie van oude toegangen)
- Archief Notariële protocollen, Hoensbroek (in 2013: 295 akten met daarin 909 personen)
- Topografisch Historische Atlas, 1.411luchtfoto's ontsloten van totaal 3.637 st, ca. 2.000 st. online beschikbaar
- Fotocollectie Rijkheyt, 10.317 stuks beschreven en/of van trefwoorden voorzien
- collectie bidprentjes en rouwbrieven, 11.155 stuks ontsloten
- foto's archief Boosten, plaatsingslijst

Behoudswerkzaamheden archieven en collecties

In 2013 zijn door medewerkers van de afdeling Beheer en Behoud de volgende archieven en collecties materieel verzorgd:

Afgerond

- Gemeente Heerlen, 1919-1969, registers BS, ca. 4 m
- Gemeente Brunssum, 1755-1937 en 1938-1981, 800 verouderde dozen vervangen
- Archief Stichting Ambachtshuizen Heerlen, 1981-1987
- Archief Hervormde gemeente Heerlen, 1649-1918,
- RK Parochie H. Bernadette te Abdissenbosch, Landgraaf, 1933-1987
- RK Parochie St. Joseph te Heerlerbaan, Heerlen, 1915-1992
- Archief RK Parochie H. Drievuldigheid, Schandelen, Heerlen
- archief RK Parochie Verschijning Onbevleete Maagd, Molenberg, Heerlen, 1918-1992
- archief RK Parochie H. Pius X, Molenberg, Heerlen, 1954-1991
- Negatievencollectie Studio Leon van Geffen, ca. 2.000 series
- Collectie rouwbrieven, 18 stuks
- fotocollectie Rijckheyt, 9 stuks
- collectie bidprentjes, 4.292 stuks (incl. digitalisering)
- bedrijfsarchief Schunck, aanvulling, ca. 0.5 m
- collectie Jan Keulen, ca. 1,5 m
- Foto's Claracollege / Coriovallumcollege, 1.437 stuks, 1 langspeelplaat
- collectie van Berckel, ca. 0.5 m
- collectie Droomvijver Hoensbroek, ca. 0,5 m
- collectie Hub Savelsbergh, ca. 0,5 m
- foto's archief Boosten, 71 series

Nog in bewerking

- Krantencollectie, in 2012: ca. 500 krantenboeken / jaargangen verwerkt

Bewerken en ontsluiten Historische Bibliotheek

Omdat de medewerkers in 2013 voor het DIC minder werkzaamheden hadden, als gevolg van de drastische afname van het aantal abonnementen voor de ambtelijke organisatie, hebben zij meer tijd kunnen besteden aan de werkzaamheden voor de historische bibliotheek. Er is 55 meter van de achterstanden verwerkt, merendeels bestaande uit oude tijdschriften, afkomstig uit de ambtelijke organisatie van de gemeente Heerlen. Ca 95 % is vernietigd, de rest is opgenomen in de historische bibliotheek. Daarnaast is er verder gewerkt aan de sanering van historische bibliotheek, waarbij 644

boeken, 70 tijdschriften en 40 brochures zijn afgevoerd, omdat deze niet meer pasten in het huidige acquisitieplan.

In het centrale systeem zijn opgenomen aan nieuwe beschrijvingen:

- 14 jaarverslagen
- 76 brochures
- 149 weekbladen
- 45 parochiebladen
- 808 tijdschriften (los)
- 89 boeken

Het totaal aan ontsloten publicaties komt uit op 1.844 series van (jaar)boeken, 16.945 boeken, 1.384 series van tijdschriften, 10.797 losse tijdschriften en 25.713 tijdschriftartikelen.

Beheer archiefbewaarpplaats

In februari 2013 werd een schimmel- en vochtprobleem op de vloer van het onderste depot geconstateerd. De oorzaak was een combinatie van factoren: de extreem lage buitentemperaturen, slechte vloeren en buitenmuurisolatie, het klimaatsysteem dat de verwarmde lucht aan de bovenkant het depot in blaast en de slechte ventilatie langs de buitenwanden als gevolg van de bestaande opstelling van de archiefrekken en A0-ladenkasten (sinds de bouw).

Door adequaat handelen – schoonmaken, drogen, ventileren – bleven archieven en collecties gespaard van schade als gevolg van schimmel. Vrijwel alle archiefstellingen en –kasten die tegen de buitenmuren geplaatst waren, zijn 20 cm. opgeschoven, waarbij ruim 800 meter aan collectiemateriaal (historische bibliotheek, documentaire collecties, topografisch historische atlas) uit de stellingen is gehaald en weer teruggeplaatst. In 2014 volgt het laatste gedeelte (ca. 30 m) van de stellingen tegen de buitenwand. Deze wordt afgebroken en elders in het depot weer opgebouwd..

In augustus 2012 traden er technische problemen op aan de koelmachine, die in september van dat jaar slechts gedeeltelijk opgelost konden worden. In mei 2013 is een nieuwe koelmachine geplaatst ten behoeve van de koeling en ontvochtiging van de depots door de afd. Vastgoedbeheer en Facilities. Helaas is een gunstig effect op de relatieve luchtvochtigheid in depot 1 achterwege gebleven. In de zomermaanden treden er nog steeds regelmatig kortdurende overschrijdingen van de wettelijke bovengrens (55 % RH) op. Sinds de vervanging van de koelmachine wordt hetzelfde probleem geconstateerd in depot 2. Met hulp van de afdeling facilities en de onderhoudsfirma wordt geprobeerd de relatieve luchtvochtigheid in deze depots beter te regelen. Dat heeft nog geen resultaat opgeleverd.

Ter voorkoming van nieuwe vocht- en schimmelproblemen in depot 1, als gevolg van de gebouw-fysische problemen, heeft de afd. Facilities speciale ventilatoren laten plaatsen, die zorgen voor extra ventilatie langs de vloer en de buitenwanden en een betere vermenging met de warme lucht die aan de bovenkant het depot wordt ingeblazen.

Tijdens periodes met een hoge luchtvochtigheid van de buitenlucht wordt in depot 3 regelmatig een 'muffe' geur waargenomen. Een oorzaak van de geur is niet gevonden. Wel heeft een herhaalde kiemmeting in 2013 uitgewezen dat de filters in de klimaatinstallatie goed werken.

In 2013 heeft het college een besluit genomen om elders binnen de gemeente Heerlen een nieuwe archiefbewaarpplaats te realiseren.

Acquisitie

In 2013 is ca. 57 meter archief- en collectiemateriaal, passend in het acquisitiebeleid, opgenomen in de archiefbewaarpplaats. Er is ca. 200 m. archiefmateriaal, behorend tot de archieven van de voormalige gemeenten Heerlen en Hoensbroek (tot 1981), overgedragen aan het bureau documentatie, afd. Informatie Management, voor selectie en ontsluiting. Het gedeelte dat voor permanente bewaring in aanmerking komt, wordt na bewerking weer overgedragen aan Rijckheyt. In 2013 was er geen personele capaciteit beschikbaar voor de vernietiging van archiefmateriaal.

Verwerving van Overheidsarchief overheid

- Gemeente Heerlen, registers BS, Huwelijken 1937 en Overlijden 1962, 0,2 m
- Luchtfoto's gemeente Heerlen (digitaal), 928 stuks

niet overheid

- Bedrijfsarchief Schunck, aanvulling, ca 0,5 m
- Archief Stichting 't Gilde Heerlen, 1992-2013, ca. 3 m
- Archief Pancratiusbank / SNSbank, aanvulling, ca 12,5 m
- Archief RK Parochie H. Geest, Schandelen, Heerlen, ca. 3,5 m
- Archief RK Parochie Verschijning Onbevleete Maagd, Molenberg, Heerlen, ca. 4,6 m
- Archief RK Parochie H. Pius X, Molenberg, Heerlen, ca. 2,8 m
- Archief RK Parochie H. Drievuldigheid, Schandelen, Heerlen, ca. 1,65 m
- Fotocollectie Rijckheyt: 9 stuks
- Collectie bidprentjes, aanvulling ca. 120.000 stuks, ca 15 m
- Collectie Jan Keulen, ca. 1,25 m
- Collectie van Berckel, ca. 0,5 m

- Collectie Droomvijver Hoensbroek, ca. 0,5 m
- collectie Hub Savelsbergh, ca. 0,5 m

overgedragen aan bureau Documentatie ter bewerking ca. 200 m

Gemeente Heerlen, tot 1981

- Hinderwetvergunningen gemeente Heerlen, ca. 19 m
- Vernietigbare serie Gemeentebedrijven Heerlen, ca. 17,5 m
- Gemeentebedrijven Heerlen
- Vernietigbare serie Publieke Werken Heerlen (grafmonumenten), ca. 7 m
- archief wethouder Schlösser, ca. 16,5 m
- Archief Op de Camp, secretaris gemeente Heerlen, ca. 0,75 m
- Archief Goldstein, secretaris gemeente Heerlen, ca. 1 m
- Kabinetsarchief burgemeester Waszink, Heerlen, ca. 0,125 m
- Kabinetsarchief burgemeester Van Grunsven, Heerlen, ca. 5,25 m
- Kabinetsarchief burgemeester Van Rooij, Heerlen, ca. 0,25 m
- Kabinetsarchief burgemeester Gijzels, Heerlen, ca. 9,25 m
- Kabinetsarchief burgemeester Reijnen, Heerlen, ca. 22 m
- archief wethouder Andriesma, Heerlen, ca. 5 m
- archief wethouder Niesten, Heerlen, ca. 1,375 m
- archief wethouder Zuidgeest, Heerlen, ca. 1,25 m
- archief wethouder Verheugen, Heerlen, ca. 7,750 m
- archief wethouder Savelsbergh, Heerlen, ca. 6,5 m
- Kabinetsarchief burgemeester Van Zeil, ca. 3,75 m
- Dienst Onderzoek, ca. 0,125 m

Gemeente Hoensbroek tot 1981

- Hinderwetvergunningen gemeente Hoensbroek, ca. 6 m
- Vergunningen Lichtreclame gemeente Hoensbroek, ca. 2 m
- Sociale Dienst Heerlen / Hoensbroek, ca. 14 m
- vernietigbare serie gemeente Hoensbroek, ca. 8,5 m
- Dienst Gemeentewerken Hoensbroek, ca. 59 m
- archief schooltandverzorging Hoensbroek, ca. 0,25 m
- kabinetsarchieven Hoensbroek, ca. 1,875 m
- Stichting Muziekschool Hoensbroek, ca. 1 m

Ondersteuning Publieksbereik

Algemene ondersteuning

Alle medewerkers van de afdeling Beheer en Behoud hebben vanuit hun afzonderlijke expertise een bijdrage geleverd in de ondersteuning van het Publieksbereik. Waar dit een projectmatige ondersteuning betreft is dit reeds vermeld in de voorgaande tekst. Daarnaast wordt geregeld ondersteuning geleverd bij de beantwoording van inhoudelijke vragen die zowel intern als extern bij Publieksbereik binnenkomen en die voortvloeien uit projecten, DVO overeenkomsten of het lidmaatschap van de straatnamencommissie.

Documentair Informatie Centrum (DIC)

Sinds medio 2011 is de leverancier voor abonnementen en boeken PS Media. De medewerkers van het DIC beheren de abonnementen en verzorgen tijdschriftencirculatie en boekbestellingen voor de gemeentelijke organisatie. Het aantal abonnementen is in 2013 drastisch afgenomen. Dat is het resultaat van de afronding van het in 2012 ingezette bezuinigingsplan. Op 1 januari waren er nog 887 lopende abonnementen, 31 december waren er nog maar 471 lopende abonnementen. In 2013 zijn er 17 abonnementen geannuleerd, 6 nieuwe abonnementen aangegaan en zijn er 81 boekbestellingen verzorgd.